

Ενημερωτικό Σημείωμα

Σύμφωνο των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια

Σύμφωνο των Νησιών

Πρωτοβουλία Έξυπνα Νησιά

Τα δύο Σύμφωνα

Το **Σύμφωνο των Δημάρχων** συστάθηκε το 2008 μετά από πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκειμένου να αξιοποιηθεί το σημαντικό δυναμικό των τοπικών αρχών να αναλάβουν δράση κατά της κλιματικής αλλαγής. Στο πλαίσιο των δεσμεύσεων που απορρέουν από το Σύμφωνο οι Δήμοι καλούνται να καταρτίσουν Σχέδια Δράσης Αειφόρου Ενέργειας, φτάνοντας ή και ξεπερνώντας τους κλιματικούς και ενεργειακούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2020.

Το **Σύμφωνο των Νησιών** συστάθηκε το 2011 κατ' αντιστοιχία του Συμφώνου των Δημάρχων, αντανακλώντας ωστόσο καλύτερα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των νησιών που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον ενεργειακό σχεδιασμό. Το Σύμφωνο των Νησιών αποτελεί μια πολιτική πρωτοβουλία αναγνωρισμένη από την Ευρωπαϊκή Ένωση που προσκαλεί τις Ευρωπαϊκές νησιωτικές αρχές να φτάσουν ή ξεπεράσουν τους ενεργειακούς και κλιματικούς στόχους της Ένωσης για το 2020, καταρτίζοντας και υλοποιώντας νησιωτικά Σχέδια Δράσης Αειφόρου Ενέργειας στο έδαφός τους. Το Σύμφωνο των Νησιών αποτελεί μια αμιγώς νησιωτική πρωτοβουλία και σήμερα αριθμεί 117 μέλη.

Τον Οκτώβριο του 2015, μετά από πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ευρεία διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς το Σύμφωνο των Δημάρχων έδωσε τη θέση του στο **νέο Σύμφωνο των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια**, το οποίο σήμερα αριθμεί πάνω από 7,000 μέλη. Όσοι Δήμοι υπογράφουν το νέο Σύμφωνο δεσμεύονται να καταρτίσουν Σχέδια Δράσης για το Κλίμα και την Ενέργεια και να πετύχουν το στόχο που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση για μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα το λιγότερο κατά 40% με ορίζοντα το 2030, συμβάλλοντας έτσι στο μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Μάλιστα το νέο Σύμφωνο προβλέπει ειδικό ρόλο για τις Περιφέρειες οι οποίες, ως *Εδαφικοί Συντονιστές*, είναι επιφορτισμένες μεταξύ άλλων με την παροχή στρατηγικών κατευθύνσεων και υποστήριξης των Δήμων τους στην υλοποίηση των τοπικών Σχεδίων Δράσης.

Τα οφέλη συμμετοχής στις δύο πρωτοβουλίες είναι πολλαπλά. Βασικότερο όλων, το γεγονός ότι ο στρατηγικός ενεργειακός σχεδιασμός και η μέριμνα για ανάληψη δράσης για το μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή συνιστούν πλέον προαπαιτούμενο για την πρόσβαση σε Ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις και την ενεργοποίηση προγραμμάτων που αυτή τη στιγμή παραμένουν αναξιοποίητα. Το **Δίκτυο ΔΑΦΝΗ** είναι Υποστηρικτής του Συμφώνου των Δημάρχων και Εθνικός Συντονιστής του Συμφώνου των Νησιών και με αυτή του την ιδιότητα μπορεί να συμβάλει στην προσχώρηση της Περιφέρειας, ως εδαφικού συντονιστή και των Δήμων ως υπογραφόντων στις δύο πρωτοβουλίες.

Πρωτοβουλία «Έξυπνα Νησιά»

Την περίοδο αυτή το Δίκτυο ΔΑΦΝΗ συντονίζει σε πανευρωπαϊκό επίπεδο την **Πρωτοβουλία «Έξυπνα Νησιά»** κεφαλαιοποιώντας τη Στρατηγική για τα Έξυπνα Νησιά, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού έργου SMILEGOV, επικεφαλής του οποίου ήταν το ΔΑΦΝΗ και στο οποίο συμμετείχαν 13 νησιωτικοί εταίροι από όλη την Ευρώπη. Το SMILEGOV αφορούσε στη συνεργασία Ευρωπαϊκών νησιών για την ωρίμανση βιώσιμων έργων σε μια σειρά από τομείς (ενέργεια, απορρίμματα, κινητικότητα κ.ά.) και ολοκληρώθηκε επίσημα τον περασμένο Νοέμβριο.

Η Πρωτοβουλία «Έξυπνα Νησιά» είναι μια **από τα κάτω προσπάθεια των νησιωτικών αρχών της Ευρώπης** να επικοινωνήσουν την ανάγκη αξιοποίησης του σημαντικού, εντούτοις σε μεγάλο βαθμό ανεκμετάλλετου δυναμικού των νησιών να λειτουργήσουν ως πεδία τεχνολογικής, κοινωνικής, οικονομικής, περιβαλλοντικής και πολιτικής καινοτομίας. Η Πρωτοβουλία είναι αποτέλεσμα πολυετούς συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών νησιών και αποσκοπεί στο να καταδείξει ότι τα **νησιά ενδείκνυνται για την υλοποίηση πιλοτικών έργων** έξυπνης και αποδοτικής διαχείρισης υποδομών και πόρων, τα οποία δημιουργούν βιώσιμη τοπική ανάπτυξη και ευημερία και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε διάφορους τομείς πολιτικής (μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η καινοτομία, η κυκλική οικονομία, οι βιώσιμες μεταφορές και η κινητικότητα, η γαλάζια ανάπτυξη και η ψηφιακή ατζέντα).

Πυλώνες της Πρωτοβουλίας

Πυλώνας I: Φόρουμ των Έξυπνων Νησιών

Ετήσια εκδήλωση που προωθεί τη συνεργασία, τη δικτύωση και την ανταλλαγή γνώσης μεταξύ των εκπροσώπων των νησιωτικών αρχών, σε συνέχεια της οποία να οργανώνεται το **Συνέδριο για τα Έξυπνα Νησιά**, το οποίο θα δίνει τη δυνατότητα σε εμπλεκόμενους φορείς να συναντηθούν, να ανταλλάξουν απόψεις, να προτείνουν συγκεκριμένα μέτρα που να θέτουν σε εφαρμογή την Πρωτοβουλία «Έξυπνα Νησιά».

Πυλώνας II: Διακήρυξη των Έξυπνων Νησιών

Κείμενο που αποτελεί θεμέλιο λίθο της Πρωτοβουλίας και παρουσιάζει τη θέση των νησιών σχετικά με το ρόλο, το δυναμικό τους αλλά και τις προκλήσεις που πρέπει να ξεπεράσουν προκειμένου να μετατραπούν σε τόπους - πρότυπα μιας έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

Πυλώνας III: Πλατφόρμα για Έξυπνα Έργα και Πολιτικές

Οργανισμός που διευκολύνει τις στρατηγικές συμπράξεις μεταξύ νησιωτικών αρχών/φορέων και του ιδιωτικού τομέα, της ακαδημαϊκής κοινότητας και της κοινωνίας των πολιτών, για την ανάπτυξη λύσεων στη διαχείριση των υποδομών και των φυσικών πόρων των νησιών που να είναι ολοκληρωμένες, μεταβιβάσιμες και επεκτάσιμες σε κλίμακα, ώστε αφενός να ανταποκρίνονται στην ανάγκη εντατικοποίησης της Έρευνας και Τεχνολογίας και συντονισμού των επενδύσεων σε πιλοτικά αλλά και μεγαλύτερα έργα στα νησιά και αφετέρου να βελτιώνουν ουσιαστικά την ποιότητα ζωής των κατοίκων στα νησιά, εμπνέοντας παράλληλα την ηπειρωτική χώρα.

Ωρίμανση της Πρωτοβουλίας

Πρώτο Βήμα: 1^ο Φόρουμ Έξυπνων Νησιών, 21-22 Ιουνίου 2016, Αθήνα. Το Φόρουμ διοργανώθηκε από το ΔΑΦΝΗ και αποτέλεσε μια πρώτη τάξεως ευκαιρία για ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και

εντατική δικτύωση, οδηγώντας σε ενίσχυση των υφιστάμενων και τη δημιουργία νέων συνεργασιών μεταξύ των 35 και πλέον νησιών που συμμετείχαν από 13 χώρες. Στο Φόρουμ μετείχαν επίσης φορείς χάραξης πολιτικής σε Ευρωπαϊκό επίπεδο με ενδιαφέρον για την προώθηση των υποθέσεων των νησιών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στη διάρκεια του Φόρουμ οι νησιωτικοί φορείς συνδιαμόρφωσαν τη **Διακήρυξη των Έξυπνων Νησιών**, ένα κείμενο που σκοπό έχει να κινητοποιήσει υπέρ της παροχής πολιτικής και οικονομικής υποστήριξης προς τα νησιά. Η Διακήρυξη υπογράφεται αυτή τη στιγμή από Ευρωπαϊκές νησιωτικές τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Επόμενο βήμα: Εκδήλωση «Έξυπνα Νησιά – Χάραξη Νέων Δρόμων για τα Νησιά της Ευρώπης», **28 Μαρτίου 2017, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**. Στη διάρκεια της εκδήλωσης εκπρόσωποι των νησιωτικών τοπικών και περιφερειακών αρχών θα υπογράψουν σε επίσημη τελετή τη Διακήρυξη των Έξυπνων Νησιών.

Στόχος της εκδήλωσης είναι να:

1. Ενημερώσει τα Ευρωπαϊκά όργανα και τους εμπλεκόμενους φορείς σχετικά με την Πρωτοβουλία «Έξυπνα Νησιά»
2. Παρουσιάσει πρότυπα καινοτόμα έργα που υλοποιούνται από τα νησιά
3. Προωθήσει την ανταλλαγή απόψεων με φορείς χάραξης πολιτικής, της ερευνητική κοινότητα, τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών